

SOCIÁLNA POISŤOVŇA

Materiál predkladaný na 6/24 zasadnutie
Dozornej rady Sociálnej poisťovne
konané dňa 3. decembra 2024

13

SPRÁVA O VÝSLEDKOVÝCH KONTROLNEJ ČINNOSTI HLAVNÉHO KONTROLÓRA SOCIÁLNEJ POISŤOVNE ZA ROKY 2021 - 2024

Dôvod predloženia:

podľa § 245c písm. b) bodu 4. zákona
č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení
v znení neskorších predpisov so zreteľom
na ustanovenie § 245b ods. 4
predmetného zákona

Materiál obsahuje:

1. Návrh uznesenia Dozornej rady
Sociálnej poisťovne
2. Predkladáciu správu
3. Správu o výsledkoch kontrolnej
činnosti hlavného kontrolóra Sociálnej
poisťovne za roky 2021 - 2024

Materiál predkladá:

Ing. Martin Brilla, LL.M.
hlavný kontrolór
Sociálnej poisťovne

Návrh uznesenia
Dozornej rady Sociálnej poisťovne

Dozorná rada Sociálnej poisťovne

berie na vedomie

správu o výsledkoch kontrolnej činnosti hlavného kontrolóra Sociálnej poisťovne za roky 2021 - 2024.

.

Predkladacia správa

Hlavný kontrolór Sociálnej poisťovne vykonáva kontrolu hospodárnosti a efektívnosti nakladania s vlastným majetkom Sociálnej poisťovne (vnútorná kontrola) podľa zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sociálnom poistení“) a podľa zákona č. 357/2015 Z. z. o finančnej kontrole a audite a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o finančnej kontrole“).

Kontrolnú činnosť vykonáva hlavný kontrolór Sociálnej poisťovne v súlade so schváleným ročným plánom kontrolnej činnosti a na základe uznesenia Dozornej rady Sociálnej poisťovne.

Podľa § 245c písm. b) bodu 3 zákona o sociálnom poistení hlavný kontrolór Sociálnej poisťovne predkladá správu o výsledku kontroly Dozornej rade Sociálnej poisťovne na jej najbližšom zasadnutí.

Podľa § 245c písm. b) bodu 4 zákona o sociálnom poistení hlavný kontrolór Sociálnej poisťovne predkladá Dozornej rade Sociálnej poisťovne správu o kontrolnej činnosti najmenej raz za šesť mesiacov.

Podľa § 245b ods.4 zákona o sociálnom poistení je funkčné obdobie hlavného kontrolóra štvorročné, t. j. aktuálne funkčné obdobie hlavného kontrolóra sa končí dňom 19. decembrom 2024.

SPRÁVA
O VÝSLEDKOCÍCH KONTROLNEJ ČINNOSTI
HLAVNÉHO KONTROLÓRA SOCIÁLNEJ POISŤOVNE
ZA ROKY 2021 - 2024

Ing. Martin Brilla, LL.M. bol zvolený za hlavného kontrolóra Sociálnej poisťovne (ďalej len „HK SP“) na 07/20 zasadnutí Dozornej rady Sociálnej poisťovne (ďalej len „DR SP“), konaného dňa 8. decembra 2020 uznesením č. 83/07/20. Funkčné obdobie nového HK SP začalo podľa 245b ods. 4) zákona o sociálnom poistení plynúť dňom 20. decembrom 2020 a končí dňom 19. decembrom 2024.

Vzhľadom na uvedené predkladá HK SP súhrnnú správu svojej kontrolnej činnosti za obdobie aktuálneho funkčného obdobia, t. j. za roky 2021 až 2024 – zhrnutie vykonaných finančných kontrol na mieste (ďalej len „FKnM“) a ďalších významných výsledkov pôsobenia HK SP:

A. FKnM – povinná osoba: Sociálna poisťovňa, ústredie (ďalej len „SPú“)

1. Modernizácia areálu Nevädzova Bratislava – rok 2021

FKnM bola vykonaná nad rámec plánu kontrolnej činnosti hlavného kontrolóra Sociálnej poisťovne na rok 2021 – na základe **uznesenia DR SP č. 13/01/21 písmeno b)**.

Cieľ: overenie hospodárnosti a efektívnosti nakladania s finančnými prostriedkami správneho fondu pri uskutočnení stavebných prác „Sociálna poisťovňa, ústredie – modernizácia areálu na Nevädzovej ulici v Bratislave“ (ďalej len „modernizácia areálu“) za obdobie realizácie investičnej akcie od zámeru po finančné operácie, v ktorých sa pokračuje alebo ktoré sú vykonané, právne úkony a iné úkony majetkovej povahy ku dňu 6. apríla 2021, termínu začatia FKnM.

Pri výkone FKnM boli zistené nedostatky:

- úhrada faktúry v sume 63 tis. EUR – rozpočtové opatrenie – navýšenie rozpisu rozpočtu na príslušnej finančnej položke bolo zrealizované až po úhrade predmetnej faktúry – jednorazový, nesystémový nedostatok,
- nepresné, neúplné vykonávanie, resp. nevykonanie - základnej finančnej kontroly.
-

Zistené nedostatky posúdila oprávnená osoba ako nedostatky menej závažného charakteru, pričom pri výkone FKnM zohľadnila aj špecifiká financovania a hospodárenia Sociálnej poisťovne, osobitne v nadväznosti na zákon o sociálnom poistení.

Cieľom navrhnutých odporúčaní bolo najmä prispieť k zdokonaleniu jednotlivých procesov pri realizácii podobných akcií Sociálnou poisťovňou v budúcom období. V tejto súvislosti sa ako najvýznamnejšie odporúčanie javí skvalitnenie a konkretizácia účtovnej a operatívnej evidencie podľa jednotlivých investičných akcií a ich podrobné sledovanie z hľadiska plnenia rozpočtu finančných prostriedkov, skutočného čerpania rozpočtovaných finančných prostriedkov, plnenia zmluvných dojednaní, časového hľadiska realizácie investičnej akcie. Operatívna dostupnosť relevantných odborných informácií je dôležitou súčasťou efektívneho finančného riadenia Sociálnej poisťovne.

2. Mzdová a personálna agenda SPú – rok 2022

FKnM bola vykonaná v zmysle Plánu kontrolnej činnosti HK SP na rok 2022.

Cieľom FKnM bolo overiť dokumentáciu za oblasť personálnej a mzdovej agendy vykonávanej v kompetencii povinnej osoby v overovanom období, rozpočet, rozpis disponibilného objemu mzdových prostriedkov pre príslušné organizačné útvary, vedenie personálnej a mzdovej agendy, vedenie dochádzky zamestnancov, archivácia a registratúra.

Overované obdobie: rok 2021

Predmetnou FKnM boli zistené viaceré nedostatky v oblasti personálnej a mzdovej – porušenia zákona č. 311/2001 Z. z. Zákonník práce v znení neskorších predpisov (ďalej len „Zákonník práce“), ďalších všeobecne záväzných právnych predpisov a vnútorných predpisov SP (práca nadčas, dohody mimo pracovného pomeru, nesprávne vykonávanie, resp. nevykonávanie základnej finančnej kontroly)

Povinná osoba prijala opatrenia na odstránenie vzniknutých nedostatkov a odstránenie príčin ich vzniku.

3. Rozpočtový proces a obhospodarovanie finančných prostriedkov správneho fondu SP – rok 2023

FKnM bola vykonaná v zmysle Plánu kontrolnej činnosti HK SP na rok 2023.

Cieľom FKnM bolo overiť rozpočtový proces a obhospodarovanie finančných prostriedkov SF vo vybraných častiach za celú SP; vo vybraných častiach za SPú: t. j. príprava rozpočtu, schvaľovací proces, rozpis rozpočtu, rozpočtové úpravy, skutočná tvorba a čerpanie, účtovná evidencia, vykonávanie ZFK v rámci ostatných overovaných oblastí, jeho súlad s ustanoveniami všeobecne záväzných právnych predpisov a vnútorných predpisov SP upravujúcich overovanú oblasť.

Overované obdobie: rok 2022

Kontrolné zistenia sa týkali najmä:

- organizačnej úrovne rozpisovania rozpočtu
- čerpania prostriedkov formou nenávratného finančného príspevku z európskych štrukturálnych a investičných fondov
- vykonávania základnej finančnej kontroly

Povinná osoba prijala opatrenia na odstránenie vzniknutých nedostatkov a odstránenie príčin ich vzniku.

4. Verejné obstarávanie SPú – rok 2023

FKnM bola vykonaná v zmysle Plánu kontrolnej činnosti HK SP na rok 2023.

Cieľom FKnM bolo overiť

- dokumentáciu za oblasť personálnej a mzdovej agendy odboru verejného obstarávania v roku 2021, 2022;
- odbornú prax, absolvovanie odbornej skúšky zamestnancov odboru verejného obstarávania, vzdelávanie a školenia v kontrolovanom období;
- hospodárnosť a efektívnosť vo verejnom obstarávaní;
- správnosť zmluvných dojednaní, plnenia zmluvných dojednaní, fakturácia, účtovanie;

- objednávky na realizáciu zákaziek na základe rámcových dohôd a zmlúv v pôsobnosti vecných gestorov;
- vykonávanie základnej finančnej kontroly

Kontrolné zistenia sa týkali najmä:

- **personálnej agendy:** zatriedovanie zamestnancov odboru verejného obstarávania bez splnenia odbornej praxe, alebo odbornej spôsobilosti, nesprávne definované pracovné činnosti zamestnancov odboru verejného obstarávania
- **procesu verejného obstarávania:** neskoré predkladanie požiadaviek na verejné obstarávanie, nesprávne určenie predpokladanej hodnoty zákazky, realizácia verejného obstarávania na zákazky mimo plánu verejného obstarávania bez zdôvodnenia naliehavosti,
- **základnej finančnej kontroly:** nesprávne, formálne vykonávanie, resp. nevykonávanie

Povinná osoba prijala opatrenia na odstránenie vzniknutých nedostatkov a odstránenie príčin ich vzniku.

5. Sekcia dôchodkového poistenia SPÚ- rok 2023

FKnM bola vykonaná v zmysle Plánu kontrolnej činnosti HK SP na rok 2023.

K zahájeniu FKnM sa uskutočnilo pracovné stretnutie zástupcov oprávnenej osoby a povinnej osoby dňa 21. novembra 2023 v SPÚ. Zo strany Ing. Michala Ilka – vtedajšieho generálneho riaditeľa Sociálnej poisťovne bola vznesená požiadavka, aby samotný výkon dokladovej kontroly bol presunutý až na obdobie po 20. januári 2024 z dôvodu mimoriadneho náporu na plnenie pracovných úloh v sekcii dôchodkového poistenia SPÚ v závere roka 2023. Požiadavku povinnej osoby oprávnená osoba akceptovala.

Cieľom FKnM bolo overiť súlad s ustanoveniami všeobecne záväzných predpisov a vnútorných predpisov SP, dodržiavanie zásad hospodárnosti, efektívnosti, účinnosti a účelnosti vybraných finančných operácií alebo ich častí, týkajúcich sa správneho fondu SP vo vzťahu k pôsobnosti, činnostiam a agendám, zabezpečovaným sekciou dôchodkového poistenia SPÚ.

Overované obdobie: **rok 2022**

Predmetom overovania boli:

1. Vývoj počtu zamestnancov v sekcii dôchodkového poistenia SPÚ v roku 2022
2. Zaradenie zamestnancov sekcie dôchodkového poistenia podľa pracovných činností a tarifných tried v roku 2022
3. Mzdové náklady sekcie dôchodkového poistenia v roku 2022 – skutočnosť k 31. decembru 2022 a porovnanie na upravený rozpočet k 31. decembru 2022

Na základe kontrolných zistení odporučila oprávnená osoba:

- v rozpočte SP rozpisovať evidenčný počet zamestnancov ako záväzný limit v SPÚ podľa organizačných útvarov SPÚ, minimálne do úrovne sekcií a zabezpečiť pravidelné sledovanie dodržiavania rozpisu rozpočtu evidenčného počtu zamestnancov, resp. jeho upravenej verzie v priebehu rozpočtového roka, prípadne ku koncu rozpočtového roka

a zároveň vyhodnocovať vzniknuté odchýlky skutočného stavu v porovnaní s rozpočtom,

- zväziť prijatie systémových opatrení v oblasti mzdovej a personálnej s cieľom väčšieho zastabilizovania zamestnancov sekcie dôchodkového poistenia SPÚ a zvýšenia lukratívnosti práce v sekcii dôchodkového poistenia najmä pre mladých uchádzačov o zamestnanie, resp. absolventov škôl,
- zaviesť rozpisovanie rozpočtu, sledovanie plnenia rozpočtu a skutočné čerpania v kategórii 610 a 620 podľa jednotlivých podpoložiek ekonomickej klasifikácie na jednotlivé organizačné útvary SPÚ podľa Organizačného poriadku Sociálnej poisťovne, minimálne do úrovne sekcií SPÚ, resp. priamo riadených útvarov generálnym riaditeľom Sociálnej poisťovne.

6. Príspevok na rekreáciu – zamestnanci SPÚ- rok 2024

FKnM bola vykonaná v zmysle Plánu kontrolnej činnosti HK SP na rok 2024.

Cieľom FKnM bolo je overiť súlad s ustanoveniami všeobecne záväzných predpisov a vnútorných predpisov Sociálnej poisťovne, dodržiavanie zásad hospodárnosti, efektívnosti, účinnosti a účelnosti vybraných finančných operácií alebo ich častí správneho fondu Sociálnej poisťovne – **poskytovanie príspevku na rekreáciu podľa § 152a Zákonníka práce zamestnancom SPÚ.**

Overované obdobie: rok 2023

Oprávnená osoba overovala dokumentáciu k príspevkom na rekreáciu výberovým spôsobom – príspevky vyplatené vo výplatnom termíne za mesiac august 2023. Celkovo bolo overených 108 žiadostí vrátane príslušnej dokumentácie (prvotné účtovné doklady, deklarujúce oprávnenosť výdavkov spojených s rekreáciou a použitie vlastných finančných prostriedkov zamestnanca) vrátane vykonávania základnej finančnej kontroly.

Predmetnou FKnM nedostatky zistené neboli.

B. FKnM – povinná osoba: pobočky Sociálnej poisťovne

Prehľad vykonaných FKnM v pobočkách Sociálnej poisťovne za roky 2021 až 2024 v zmysle plánov kontrolnej činnosti HK SP na príslušné roky:

Pobočka	Rok			
	2021	2022	2023	2024
Banská Bystrica	bez nedostatkov			bez nedostatkov
Bardejov	zistené nedostatky	kont.opatrení bez nedostatkov		
Bratislava		zistené nedostatky		zistené nedostatky

Čadca		<i>zistené nedostatky</i>		<i>bez nedostatkov</i>
Dolný Kubín	<i>bez nedostatkov</i>		<i>bez nedostatkov</i>	
Dunajská Streda		<i>bez nedostatkov</i>		
Galanta			<i>zistené nedostatky</i>	
Humenné	<i>zistené nedostatky</i>		<i>bez nedostatkov</i>	
Komárno			<i>bez nedostatkov</i>	
Košice		<i>bez nedostatkov</i>		<i>bez nedostatkov</i>
Levice	<i>zistené nedostatky</i>	<i>kont.opatrení bez nedostatkov</i>		
Liptovský Mikuláš	<i>zistené nedostatky</i>		<i>bez nedostatkov</i>	
Lučenec			<i>zistené nedostatky</i>	
Martin	<i>zistené nedostatky</i>		<i>bez nedostatkov</i>	
Michalovce	<i>bez nedostatkov</i>		<i>bez nedostatkov</i>	
Nitra	<i>2x zistené nedostatky</i>	<i>kont.opatrení bez nedostatkov</i>		<i>zistené nedostatky</i>
Nové Zámky		<i>bez nedostatkov</i>		<i>bez nedostatkov</i>
Poprad		<i>bez nedostatkov</i>		
Považská Bystrica			<i>bez nedostatkov</i>	
Prešov		<i>bez nedostatkov</i>		

Prievidza		<i>bez nedostatkov</i>		
Rimavská Sobota		<i>bez nedostatkov</i>		
Rožňava			<i>bez nedostatkov</i>	
Senica			<i>bez nedostatkov</i>	
Spišská Nová Ves		<i>zistené nedostatky</i>		
Stará Ľubovňa	<i>bez nedostatkov</i>			<i>zistené nedostatky</i>
Svidník			<i>bez nedostatkov</i>	
Topoľčany	<i>zistené nedostatky</i>			
Trebišov	<i>bez nedostatkov</i>			<i>bez nedostatkov</i>
Trenčín	<i>zistené nedostatky</i>	<i>kont.opatrení bez nedostatkov</i>		
Trnava	<i>zistené nedostatky</i>			<i>bez nedostatkov</i>
Veľký Krtíš			<i>bez nedostatkov</i>	
Vranov nad Topľou	<i>zistené nedostatky</i>			
Zvolen			<i>bez nedostatkov</i>	
Žiar nad Hronom	<i>bez nedostatkov</i>			
Žilina		<i>bez nedostatkov</i>		<i>zistené nedostatky</i>

Ciele FK nM:

- overovanie hospodárnosti, efektívnosti, účinnosti a účelnosti na vybraných finančných operáciách správneho fondu v súlade s § 245a zákona o sociálnom poistení;
- overenie účinnosti opatrení, prijatých na odstránenie zistených nedostatkov a odstránenie príčin ich vzniku, zistených FK nM, vykonaných hlavným kontrolórom Sociálnej poisťovne a zamestnancami útvaru hlavného kontrolóra Sociálnej poisťovne (pobočky Sociálnej poisťovne: Bardejov, Levice, Nitra, Trenčín)

Kontrolované obdobie:

- spravidla rozpočtový rok, predchádzajúci roku vykonania FK nM

FK nM boli zamerané najmä na:

- dodržiavanie rozpočtovej klasifikácie,
- dodržiavanie Pravidiel financovania a hospodárenia Sociálnej poisťovne (rozpočtový proces, obhospodarovanie finančných prostriedkov správneho fondu, úpravy rozpočtu správneho fondu, platobný styk, príjmy správneho fondu),
- mzdová a personálna agenda,
- fond pracovného času (práca nadčas, pracovná pohotovosť, čerpanie dovoleniek)
- účtovníctvo (správnosť vedenia účtovníctva, návrh účtovnej závierky, inventarizácia majetku, záväzkov a rozdielu majetku a záväzkov k 31. decembru príslušného kontrolovaného obdobia),
- správa, ochrana a nakladanie s vlastným majetkom Sociálnej poisťovne,
- bežné výdavky správneho fondu s osobitným zreteľom na čerpanie finančných prostriedkov na:
 - energetické médiá
 - prenájom nebytových priestorov
 - príspevok na rekreáciu
 - stravovanie
 - autoprevádzka
 - cestovné náhrady
 - osobné ochranné pracovné prostriedky
 - čistiaci a hygienický materiál
 - tonery
 - odmeny mimo pracovného pomeru
- vlastná ochrana
- pokladničná agenda správneho fondu
- vykonávanie základnej finančnej kontroly vo vyššie uvedených kontrolovaných oblastiach
- vnútorný kontrolný systém

Zhrnutie najčastejšie sa opakujúcich nedostatkov:

- **rozpočtová klasifikácia:** nesprávne zatried'ovanie výdavkov (nákladov) podľa ekonomickej klasifikácie
- **práca nadčas:** nesprávna, neúplná aplikácia Zákonníka práce
- **dovolenky:** vykazovanie vysokého zostatku dní dovolenky ku koncu roka
- **pracovná pohotovosť:** nesprávne vedená evidencia a vykazovanie aktívnej a neaktívnej časti pracovnej pohotovosti

- **príspevok na rekreáciu:** absencia úplných účtovných dokladov, preukazujúcich oprávnenosť výdavkov na rekreáciu, absencia deklarovania použitia vlastných prostriedkov zamestnanca na rekreáciu, nedostatočné dokladové preukazovanie nákladov na rekreáciu, preplatenie neoprávnených výdavkov, ubytovanie v zariadení bez živnostenského oprávnenia na predmet ubytovania a pod.
- **príjmy správneho fondu:** nesprávne – v rozpore so zmluvnými podmienkami – vykonávaná odberateľská fakturácia
- **autoprevádzka:** porušovanie vnútorných predpisov Sociálnej poisťovne, týkajúcich sa autoprevádzky – napr. nesprávne vykonávané vyúčtovanie skutočnej spotreby pohonných látok služobných motorových vozidiel na základe nesprávnej aplikácie normovanej spotreby pohonných látok
- **vykonávanie základnej finančnej kontroly:** nesprávne, neúplne, formálne vykonávaná, resp. vôbec nevykonaná základná finančná kontrola

V prípade zistených nedostatkov - na základe odporúčaní oprávnenej osoby prijímali príslušné povinné osoby adekvátne opatrenia na odstránenie vzniknutých nedostatkov a zamedzenie príčin ich vzniku.

Problematika zistených systémových nedostatkov bola prerokovaná s vecnými útvarmi SPú, spravujúcimi danú agendu.

O výsledkoch jednotlivých FK nM boli, podľa § 245c písm. b) bod 3. zákona o sociálnom poistení, hlavným kontrolórom predkladané podrobné správy o vykonaných FK nM na príslušné rokovania Dozornej rady Sociálnej poisťovne. Zároveň, správy z jednotlivých vykonaných FK nM sú zverejňované v rámci vnútorného informačného systému Sociálnej poisťovne („verejné priečinky“) a sú prístupné pre všetkých používateľov verejných priečinkov SP.

C. FK nM – vykonávané a t.č. neukončené

Toho času sú vykonávané FK nM v zmysle Plánu kontrolnej činnosti HK SP na rok 2024:

1. SPú – predmet FK nM: náklady na poštovné
2. SPú – predmet FK nM: poskytovanie stravovania zamestnancov SPú
3. SPú – predmet FK nM: Doškoľovacie a rekreačné zariadenia Sociálnej poisťovne Staré Hory a Pavčina Lehota – efektívnosť poskytovania služieb

D. Ďalšie významné výsledky pôsobenia HK SP v aktuálnom funkčnom období:

- jednoznačné determinovanie osobitného útvaru hlavného kontrolóra Sociálnej poisťovne (ďalej len „ÚHK“) v organizačnom poriadku Sociálnej poisťovne a v organizačnej štruktúre Sociálnej poisťovne, ústredie s konkrétnym vymedzením pracovnej náplne tohto útvaru, ktorého zamestnanci sú priamo podriadení HK SP a participujú na plnení úloh HK SP
- vydanie osobitného vnútorného predpisu HK SP, ktorý podrobne upravuje ciele, predmet, pravidlá, postupy a princípy výkonu kontrolnej činnosti HK SP a ÚHK
- naplnenie plánovaných úloh HK SP na rok 2021 až 2024 v zmysle Plánu kontrolnej činnosti HK SP na jednotlivé príslušné roky, schválené DR SP
- správnosť výberu kontrolovaných oblastí z hľadiska detekovania najzávažnejších problémov pri realizácii finančných operácií správneho fondu

- transformácia výsledkov vykonaných kontrol, najmä kontrolných zistení do efektívnej zmeny pracovných postupov organizačných zložiek Sociálnej poisťovne s cieľom zamedziť vzniku nedostatkov v ďalšom období, ktoré v konečnom dôsledku znamenajú aj úsporu verejných financií
- realizácia pracovných stretnutí s vedúcimi zamestnancami príslušných organizačných útvarov Sociálnej poisťovne s cieľom prejednávania zistených nedostatkov a prehodnotenia možností a postupov odstránenia príčin ich vzniku
- realizácia odborných online pracovných stretnutí v spolupráci s odborom ľudských zdrojov Sociálnej poisťovne, ústredie a pobočkami Sociálnej poisťovne k oblastiam práce nadčas, pracovnej pohotovosti a príspevku na rekreáciu
- pravidelné priebežné informovanie o výsledkoch kontrolnej činnosti HK SP na príslušných zasadnutiach DR SP
- odborné poskytovanie vecných a odborných stanovísk v pripomienkovom konaní k vnútorným predpisom Sociálnej poisťovne
- zabezpečenie informovanosti organizačných zložiek Sociálnej poisťovne o výsledkoch kontrolnej činnosti prostredníctvom zverejňovania výstupných materiálov z príslušných kontrol vo vnútornom komunikačnom systéme Sociálnej poisťovne